

ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI
BARTOLOMEJ

ROČNÍK XXVI.

ČÍSLO 9

SEPTEMBER 2018

Po ovocí ich poznáte

Prázdninové tábory - Prievidská púť - Kňazi polodeviatnika - Dotácie mesta
Ovocie bratstva - Odolali by sme? - Digitálna doba - Náboženské premeny

Sviatok sv. Bartolomeja, 24. augusta 2018

Po ovocí ich poznáte

Drahí čitatelia časopisu Bartolomej, máme tu nové číslo nášho časopisu. Jeho témou je Po ovocí ich poznáte.

Každý jeden z nás prináša nejaké ovocie - ovocie svojho života, svojich skutkov, pre ktoré sa každý deň rozhodujeme. Rozhodujeme sa, či budú dobré, alebo zlé. Či pôjdeme po ceste za Kristom, alebo z tejto cesty zídeme.

My sami by sme sa mali snažiť, aby ovocie nášho života bolo čo najlepšie. Aby neslúžilo len nám, ale celému spoločenstvu. Tak ako povedal sv. Bazil Velký: *„Človeče, napodobňuj zem! Prinášaj úrodu ako ona, aby si nebol horší ako mŕtva hmota. Ona prináša ovocie nie pre svoj úžitok, ale aby slúžilo tebe.“*

Naše ovocie má slúžiť pre druhých. Naše každodenné rozhodnutia majú byť nasmerované na dobro pre iných. Všetci sme totiž povolani k svätosti! A tá sa získava každodenným rozhodovaním sa

pre Krista, každodenným rozhodovaním sa pre dobro, ktoré prináša úrodu lásky a slúži druhým.

Milí čitatelia, snažme sa prinášať úrodu, aby tu po nás zostala hromada dobrého ovocia. Nemyslime len na prítomnosť, ale pozrime sa aj do budúcnosti. Čo po nás zostane? Čo chceme zanechať tomu to svetu?

Hromadíme si poklady, ktoré mol' a hrdza nezožerú. Hromadíme si poklady dobrých skutkov, pretože, ako povedal sv. don Bosco, na konci nášho života sa ovocie dobrých skutkov pozbiera. Začnime s tým hneď, kým máme čas, aby nás ľudia poznali po dobrom ovocí.

Dominik Kučera, kaplán

Tábor prebehol vďaka spolupráci dvoch farností

Od 6. do 10. augusta sa konal detský denný tábor. Bol neobyčajný v tom, že mladí z farnosti Prievidza-mesto sa spojili s mladými z farnosti Prievidza-Zapotôčky a zorganizovali ho spoločne.

Témou tábora bola Cesta okolo sveta. Jednotlivé dni boli rozdelené po svetadieloch. V pondelok začali deti svoje cestovanie v Ázii. V utorok pokračovali Afrikou, v stredu zavítali do Ameriky. Austráliu spolu s Antarktídou navštívili vo štvrtok a piatok sa vrátili do Európy. Animátori si pripravili rôzne strategické a zábavné hry. Okrem toho zažili deti počas týždňa oblievačku v horúčavách, opekačku na fare a prechádzku do Bojníc. Na záver tábora sa vybrali do Múzea slovenskej dediny v Martine.

Vedúce tábora s animátormi zhodnotili spojenie farností ako dobrý nápad. Nastalo zlepšenie komunikácie medzi mladými a nevylúčili ani zorganizovanie spoločného tábora v budúcich rokoch.

Mária Pytlová

Ak „Panda“

V dňoch od 22. do 28. júla sa konal piaristický tábor v Nitre, ktorý sa niesol v duchu: „Ak Pán dá...“, skrátené „ak panda“, čo bolo celkom výstižné. Trochu jedla, miestečko na spanie a všetci boli spokojní. Všetci sme totiž vedeli, že sa máme na čo tešiť.

Okrem spánku a jedla sme sa taktiež venovali iným činnostiam. Zahrali sme si volejbal, futbal, pingpong, ale aj karty a spoločenské hry. Zdolali sme kalváriu,

no i nákupné centrum. Bojovali sme proti sebe na laser game, potom sa každý uvoľnil pri bowlingu. Avšak asi najväčšou výzvou bol večerný výstup na Zobor, kde sme mohli sledovať zatmenie Mesiaca. Bol to naozaj krásny večer a túra nebola namáhavá, čo sa nám, malým „pandičkám“, páčilo.

Nemožno nespomenúť aj duchovný program. Počas tábora sme sa venovali hlavne osobnej modlitbe a času s Bohom. Zistili sme, že modlitba nie je monológ, ale rozhovor a že Boh sa teší na každú jednu minútu, ktorú sa s ním rozhodneme prežiť.

Nina Pekárová

Ako na zemi, tak aj vo večnosti

Zo začiatku nepochopená, no napokon kľúčová téma tábora „kresťanský hedonizmus“ zmenila naše ctenie i zmýšľanie v tejto oblasti a taktiež prehĺbila vzťahy medzi nami. Už tradičný tábor v Chrenovci v dňoch 13.- 18. augusta, určený pre nás, ôsmakov a terciánov Piaristickej spojenej školy F. Hanáka v Prievidzi, sa niesol pod vedením pátra Mareka v tomto duchu.

Žiť tak, aby nám nebolo dobre len tu, chvíľku na zemi, ale stále - aj vo večnosti. No nie je to lákavá ponuka? Ak dodržiavame Božie prikázania, ktoré sú zostavené tak, že už v tomto živote je nám lepšie, bude nám dobre aj vo večnom. No aby sme sa celý týždeň neriadili len poučkami, spoločne sme v skupinkách spísali zoznam vlastností, resp. body, ktoré by mal podľa nás správny kresťanský hedonista dodržiavať a splňať. Päť dní, päť animátorov, päť bodov.

Prvý bod niesol názov **Modlitba** (osobný vzťah s Bohom, počúvať Boží hlas). Čím ďalej, tým viac sme začali chápať, aké dôležité je hľadať Pána a neprerušovať s ním kontakt. Nech už je to kontakt cez chválu, cez rozhovory alebo kresťanský film, ktorý tento deň zakončil.

Odpustenie bolo citlivejšou témou, no o to dôležitejšou, vzhľadom na to, že často odmietame odpúšťať ako prví my. Tým sa oberáme o dobré vzťahy a možno aj vnútorný pokoj. Dobré vzťahy hrali aj počas tábora veľkú rolu, napríklad pri mokrom volejbale (rozumej volejbale s vrecúškami vody) alebo pri workshopoch rôznych druhov, kde bolo potrebné držať pokope.

Počas štvrtkového výletu do Skleného téma **Láska** (investovať do vzťahov, ak treba, tak aj obetavo) sadla ako uliata. Nielen preto, že toto miesto si nesie svoj vlastný kríž práve kvôli zlým vzťahom a ranám z minulosti, ale najmä preto, že aj keď výlet nebol náročný, navzájom sme sa podržali. Takisto sme investovali do vzťahov a spolupracovali aj pri nočnej hre, vrchole tohto dňa, nakoľko bola premyslená až do posledných detailov.

K téme čísla tohto mesiaca sedí najviac piatkový bod - **Talenty** (dávať svetu kúsok seba). Ved' aj nás, kresťanských hedonis-

tov, spoznáte po ovocí. Pretvárať svet k lepšiemu je to najlepšie, čo môžeme urobiť. No a kúsok seba sme nechali aj v scénkach a rozprávkach, ktoré sme vymýšľali. Posledný deň, posledná téma. No tá, podľa mňa, najdôležitejšia, bez ktorej žiadna iná nemá zmysel - **Viera** (nehanbiť sa za to, že verím Bohu, hoc by to aj mohlo bolieť...). Všetky predošlé body dostávajú zmysel len skrze neho, ak, stačí aj v tichosti, prehlásime, že mu veríme.

Tento týždeň minimálne mne poskytol veľa pohľadov a riešení. Vďaka nemu vidím, že mám okolo seba ľudí, ktorí toto všetko, čo sme sa cez týždeň učili, žijú na dennej báze. A to mi dodáva obrovské odhodlanie žiť takto aj naďalej.

Text: Zuzana Cagáňová
Foto: Marek Kotras SchP

Pút' spojila ľudí z farnosti

Počas tretieho augustového víkendu (18. a 19. augusta) sa uskutočnila tradičná Prievidzská pút' k Nanebovzatiu Panny Márie. Okrem zvyčajného programu sobotnú časť púte obohatilo Tanečné divadlo ATak so svojím novým predstavením D4V1D. Slávnostnú svätú omšu v nedeľu celebroidal riaditeľ TV Noe Leoš Ryška SDB.

Prievidzská pút' bola tento rok prepojená s postavou kráľa Dávida, vd'ačného muža, ktorého si vyvolil Boh a ktorému dal za úlohu preniesť archu zmluvy do mesta Jeruzalem. Práve archa je predobrazom Panny Márie, ženy, ktorá si všetky prikázania uchovávala v srdci.

Nedeľná slávnostná homília odkazovala na vd'ačnosť, ktorej učí Panna Mária. „Ak sa cítiš slabý, malátny, nešťastný, začni d'akovať a bude ti lepšie,“ povedal hlavný celebrant.

Poobede sa konal tradičný Deň farnosti, na ktorom nechýbal futbal ženatí vs. slobodní. Po viacerých rokoch nesúcich sa v znamení víťazstva ženatých tentoraz vyhrali slobodní. Okrem futbalu si skauti pripravili súťaže pre deti a mladí z farnosti tvorivé dielne. Popri aktivitách spájala všetkých ľudí dobrá nálada, chutné občerstvenie a príjemná hudba.

Mária Pytlová

Vrátili sa „domov“

Ku sviatku sv. Bartolomeja sa tento rok konal „polodeviatnik“, pretože prievidzská pút' prebehla až počas víkendu po Nanebovzati Panny Márie, a teda po nej nezostalo k „dispozícii“ celých deväť dní. Počas piatich večerov boli do farského kostola pozvaní slúžiť svätej omši kapláni, ktorí kedysi pôsobili v Prievidzi.

„Polodeviatnik“ začal v nedeľu pán kaplán Marián Husár. V pondelok pokračoval Ján Jáger, ktorý už v súčasnosti pôsobí ako farár v Hontianskych Trst'anoch. V utorok prišiel Dušan Rončák z dedinky Vrbovka. Súčasný pán farár z obce Klak, Michal Lajcha, slúžil svätú omšu v stredu. Ako posledný završil „polodeviatnik“ Ján Kraus pôsobiaci v Leviciach.

Počas svojich kázni sa naši bývalí kapláni venovali témam potrebným pre život kresťana. Poukazovali na myšlienky z evanjelií

alebo na životy svätých. Veľkým obohatením však bola i samotná prítomnosť kňazov, ktorú farníci vnímali ako ich chvíľkový návrat „domov“, na miesto, kde budú vždy srdečne vítaní.

„Polodeviatnik“ vyvrcholil slávnosťou nášho farského patróna, svätého Bartolomeja. Po svätej omši, ktorú slúžil pán dekan Vladimír Slovák, boli všetci farníci pozvaní na pohostenie na farský dvor.

Mária Pytlová

Ján Jáger odsľúžil svätú omšu vo svojom prvom kňazskom pôsobisku v pondelok 20.8.2018

Dušan Rončák sa stretol so svojimi bývalými farníkmi v utorok 21.8.2018

„Aký zážitok sa vám vybaví v súvislosti s Prievidzou?“

Túto otázku sme v rámci ankety položili našim bývalým pánom kaplánom, ktorí nám v Prievidzi spríjemnili týždeň pred sviatkom sv. Bartolomeja. Tu sú ich odpovede.

Marián Husár: „Spomienky a zážitky, tých sa za tri roky nazbiera. Všetky sa viažu ku konkrétnym ľuďom. Preto keď som teraz prichádzal do Prievidze, spomenul som si na ľudí, s ktorými som strávil nejaký ten čas, od tých najmenších prvoprijímajúcich až po najstarších, ku ktorým som prichádzal so sviatostami na prvý piatok. Pamätám a chcem si pamätať vždy, keď budem prechádzať týmto mestom, na spoločné chvíle, keď sme tvorili a prinášali do tejto farnosti čosi nové, a verím, že aj dobré.“

Ján Jáger: „Keď si spomeniem na Prievidzu, napadne mi reklamná tabuľa s nápisom ‚Jagerland‘, ktorú umiestnili blízko kostola krátko pre mojím príchodom do Prievidze. Môj predchodca Dušan Rončák mi vtedy poslal jej fotografiu, aby sa som tešil, kam idem ☺. Táto tabuľa tam bola stále počas môjho pôsobenia, a keď som mal odchádzať, vymenili ju za inú reklamu. Ďakujem redaktorom časopisu Bartolomej za milú fotopamiatku tejto tabule, okolo ktorej som dennodenne prechádzal.“

Dušan Rončák: „Možno nie celkom zážitok či spomienka, ale vzhľadom na to, čo som zažíval v Prievidzi a potom inde, mi napadne slovo ‚veľa‘! Naozaj veľa. Práce, ľudí, možností. Ale aj škôl, mladých, rodín, spovedania, svätých omší, spoločenstiev, ba aj kňazov naporúdzi. Všade inde je totiž toho málo až nič. Prievidza je nielen veľká, ale aj

živá farnosť. A vôbec to nie je ‚diera‘, ako sa to niekedy zvykne hovoriť. V tomto ‚veľa‘ je zahrnutých aj mnoho mojich spomienok a zážitkov.“

Michal Lajcha: „V súvislosti s pôsobením v Prievidzi mám týchto pár asociácií: V prvom rade sú to kurzy prípravy na manželstvo a vzácní, krásni ľudia, ktorí sú späť s týmto projektom. Ďalej je to práca s bezdomovcami, ktorí chceli pracovať, čo nie je vždy samozrejmosťou. Tiež sú to birmovanci, z ktorých sa vytvorila super partia, dokonca sme plánovali chatu, lenže sa neuskutočnila, pretože ma preložili. Napadá mi aj kontroverzná, veľmi dlhú dobu rezonujúca a naprieč celou spoločnosťou diskutovaná kauza emeritného pána arcibiskupa Bezáka. A na záver ešte môžem povedať, že zo všetkých mojich pôsobísk je Prievidza tým najväčším a skutočne som tu stretol najväčšie množstvo obohacujúcich ľudí.“

Ján Kraus: „Je toho istotne veľa, ale najsilnejšia bola pre mňa udalosť keď som sa v posledný rok môjho pôsobenia pýtal Pána Boha na isté, pre mňa dôležité veci, a keď som sa v jeden večer išiel modliť k mariánskemu kostolu, Pán Boh ku mne prehovoril cez jedného opitého bezdomovca. Ten chlap istotne nemal šajnu, že jeho slová hovoria práve do môjho života. No pre mňa boli odpoveďou od samotného Pána.“

Pripravila: Mária Pytlová

Michal Lajcha rád spomína na chvíle strávené medzi birmovancami či budúcimi manželmi

Jána Krausa srdečne privítali mladí i tí skôr narodení vo štvrtok 23.8.2018

Mesto Prievidza podporilo dotáciami tábor, púť aj opravu trhlíny

Mesto Prievidza zo svojho rozpočtu poskytuje dotácie na podporu všeobecne prospešných služieb alebo verejnoprospešných účelov. Rímskokatolícka cirkev, farnosť Prievidza-mesto získala z rozpočtu mesta finančné prostriedky na tábor, púť aj reštaurovanie obrazu. Mesto finančne podporilo i opravu trhlín na piaristickom kostole a prevádzku charity.

Dotáciu vo výške 500 eur mesto Prievidza poskytlo na krytie časti nákladov spojených s realizáciou prvej etapy reštaurovania obrazu Korunovanie Panny Márie z Kostola Nanebovstúpenia Panny Márie na Mariánskom vršku a sochy sv. Bartolomeja vo farskom kostole. Za finančné prostriedky bude spracovaná textová, grafická a fotografická časť výskumu.

Na účel krytia časti nákladov spojených s organizovaním denného farského tábora s cieľom spestriť deťom letné prázdniny poskytlo mesto Prievidza farnosti dotáciu vo výške 500 eur. Tieto finančné prostriedky boli určené na cestovné, občerstvenie, materiálne náklady a vstupenky na podujatia.

Najväčšie tradičné podujatie, ktoré organizuje prievidzská farnosť, teda Prievidzskú púť k Nanebovzatej Panne Márii, podporilo mesto dotáciou z rozpočtu vo výške 2000 eur. Dotácia je určená na krytie časti nákladov spojených s organizovaním púte, zabezpečenie tribúny a ozvučenia.

Rehoľa piaristov na Slovensku požiadala ako vlastníci Kostola Najsvätejšej Trojice mesto

Prievidza o finančnú podporu opráv výrazných trhlín na omietkach v interiéri piaristického kostola. Komisia školstva a kultúry pri Mestskom zastupiteľstve v Prievidzi odporučila poskytnúť na rekonštrukciu trhlín

dotáciu vo výške 4000 eur. Dotácia v tejto výške bola z rozpočtu mesta Prievidza poskytnutá rehoľi piaristov na krytie časti nákladov spojených so sanáciou prasklín, teda rekonštrukčné a reštaurátorské práce na fasáde piaristického kostola.

Úprimné poďakovanie mestu Prievidza za dotáciu z rozpočtu mesta Prievidza vyslovuje aj nezisková organizácia Charita - dom sv. Vincenta. Na podporu prevádzky nízkoprahového denného centra v roku 2018 poskytlo mesto Prievidza dotáciu vo výške 8000 eur.

Alojz Vlčko

Ako sme putovali k Čiernej Madone

Konečne to vyšlo! Budem môcť byť aj v Čenstochovej, aj v Prievidzi na oslavách Nanebovzatia Panny Márie. Tešila som sa, že v nebi poznajú moje túžby. Tie prvé oslavy boli uprostred týždňa, tie druhé v jeho závere. Obe spájala rovnaká myšlienka: skutočnú slobodu môžeme pocítiť len vtedy, ak žijeme s pohľadom upretým na večnosť, v nádeji na večnosť, ako o nej svedčí práve Nanebovzatie Panny Márie.

Putovanie

Z Prievidze sme odišli v pondelok 13. augusta neskoro večer. Tento rok nás z farnosti putovalo osemnásť. V ranných hodinách (14. augusta) sme pricestovali do mesta

Msztov, odkiaľ sme sa asi štrnásť vydali na posledný úsek v poradí už 307. pešej púte Varšava - Čenstochová.

Každú púť obetujem na nejaký úmysel, a tak aj tentokrát som išla prosiť Mamin-

ku o niečo konkrétne. Vždy, keď putujem do Čenstochovej, zažívam radosť zo spoločenstva ľudí, ktorí putujú so mnou. Je to zvláštny druh radosti zo spoločne prežívanej námahy, o ktorej ale veríte, že raz skončí a prinesie vytúžený cieľ. Ako pomocku k dosiahnutiu tohto cieľa môžete používať modlitbu - ruženec, Loretánske litánie alebo mariánske piesne.

Cieľom púte na zemi bol milostivý obraz Čiernej Madony a cieľom v nebi spása našich duší. Poliáci obrazu pripisujú veľké množstvo zázrakov, uzdravení a víťazstiev. A po mojej v poradí už štvrtej púti ja tiež.

S Máriou voľní

Každý ročník púte má svoje motto. Tento rok znelo motto: „S Máriou voľní.“ Slobodu (voľnosť) sme zažili už na sv. omši, ktorá sa konala na priestrannnej lúke, kam sme doputovali okolo desiatej. Od zaspievaného žalmu lialo ako z krhly až do svätého prijímania. Dobroročila som Bohu za môj pršíplášť, o ktorom som ráno bola naisto presvedčená, že ho nepoužijem.

Najkrajšie na celom výjave bolo, že som napriek prudkému dažďu nikde nepostrehla nahnevaných ľudí. Hoci pršalo, boli veselí a tešili sa. Kňaz chcel dokonca homíliu pre dážď ukončiť po niekoľkých vetách, ale ľudia kričali: „Pokračuj! Chceme počuť! Pokračuj!“ Z jeho slov som zachytila, že sa spolu stretávame na púti preto, lebo nie sme sebestační, lebo máme smäd po blízkosti Boha aj ľudí.

Ako vstup do neba

Dôjst' s priateľmi spolupútnikmi do Čenstochovej znamená zažiť na chvíľu napriek únave tela pocit neba. Ľudia stoja na dlhej aleji v špalieri a s úsmevom na perách mávajú všetkým, ktorí vstupujú ako pútnici do ich mesta.

Alej sa na konci mení na mierny svah stúpajúci ku svätyni Baziliky Nanebovzatej Panny Márie. Pred ňou sa každá z 15 skupín samostatne pokloní a je oficiálne privítaná

bratmi paulínmi, ktorí spravujú toto pútnické miesto a organizujú celú púť.

Ako som sa dopyčula, tento rok na nej bolo okolo 5400 ľudí, pričom priamo z Varšavy ich putovalo okolo 3200. Malých aj veľkých, starých aj mladých, celé rodiny s deťmi, z Poľska i zo susedných krajín. Bolo pre mňa ct'ou držať v rukách vlajku našej Piaristickej spojenej školy F. Hanáka a mávať ňou pod hlavným štítom baziliky pri našom príchode. A potom som vošla do svätyně...

Slávnosť Nanebovzatia

Na slávnosť Nanebovzatia Panny Márie bola sv. omša o 11:00 h. Priestranstvo pred bazilikou sa zaplnilo prílivom pútnikov z celého Poľska. Žasla som nad silou ich viery ako národa. Ich pieseň Kráľovná Poľska sa zapíše do srdca aj tým, ktorí nie sú Poliakmi. Po chvíli si všimnete, že spievate spolu s nimi. Myslela som na „našu“ Pannu Máriu Sedembolestnú. Je krásne, ako sa k Márii jednotlivé národy mocne vinú, každý iným spôsobom. Je krásne, ako Panna Mária zjednocuje ľudí. A ako ich privádza ku Kristovi. Lebo vrcholom celej púte pre mňa nebola spomenutá svätá omša s množstvom ľudí, ale len taká malá, s hlúčikom niekoľkých ľudí o polnoci v priestore pred milostivým obrazom.

Na tejto „malej“ svätej omši povedal kňaz slová, ktoré chcem všetkým tlmočiť: „Je veľkým darom, veľkou milosťou patriť Matke, celý sa odovzdať Matke. Je to milosť! Táto odovzdanosť prináša v živote človeka veľa dobrého duchovného ovocia. Totus tuus!“

Elena Blašková

Ohlasovanie evanjelia III.

Evangelii gaudium, 10. časť

V poslednej časti tretej kapitoly apoštolskej exhortácie Svätý Otec František zdôrazňuje význam „kerygmy“, ktorá by mala stáť v centre evanjelizačného úsilia a každej snahy o cirkevnú obnovu.

Kerygma - prvé, základné ohlásenie evanjelia

Kerygmu, t.j. prvé ohlásenie evanjelia, možno zhrnúť ako základnú pravdu, ktorej hlavnou myšlienkou je Božia zachraňujúca láska. Táto pravda sa však nesmie vnucovať, jej odkrytie by malo rešpektovať význam slobody každého človeka. Zároveň jej súčasťou má byť radosť a povzbudenie. Hlásateľ pravdy je podľa pápeža charakteristický schopnosťou byť blízko človeku, byť otvorený pre dialóg, trpezlivý, prijímajúci druhého bez odsudzovania.

Ježiš Kristus ťa miluje, obetoval svoj život, aby ťa zachránil, a teraz žije po tvojom boku každý deň, aby ťa osvietil, posilnil a oslobodil.

Duchovný rast človeka

Snažiť sa o duchovný rast človeka znamená „chcieť brat veľmi vážne každú osobu a takisto plán, ktorý s ňou má Boh“. Uspokojiť sa s málom v otázke duchovného rastu vedie v konečnom dôsledku k úpadku viery. Viera vyjadruje potrebu Boha, potrebu Lásky a duchovný rast človeka znamená neustálu odpoveď na Božiu lásku.

Ide o to, aby sa človek dal premeniť v Kristovi a postupne začal žiť podľa Ducha.

Duchovné sprevádzanie

Na ceste duchovného rastu je pre človeka nenahradiiteľným duchovné sprevádzanie. Dobré a múdre duchovné sprevádzanie je skutočným umením, pretože vo svete existuje veľký paradox medzi zdánlivou anonymitou a zároveň odhaľovaním dôverných podrobností zo života jednotlivcov. Duchovné sprevádzanie má vždy privádzať k Bohu, ktorý jediný dáva sku-

točnú slobodu. Kňazi, rehoľníci a laici sú pozvaní neustále sa učiť mať na druhých ľudí čas, mať s nimi trpezlivosť a súcit. Pápež František povzbudzuje mužov a ženy, aby duchovne sprevádzali iných s dôrazom na rozvahu, schopnosť chápať, umenie čakať a ochotu počúvať Ducha Svätého a zároveň pozývať k túžbe uzdraviť sa, zdvihnúť sa, objasniť kríž, všetko zanechať a znova hlásať evanjelium. *Zobujme si sandále pred svätou zemou druhého človeka.*

Evanjelizácia ako „cesta krásy“

Je skutočným umením ohlasovať Krista tak, aby ľudia vnímali, že nasledovať ho je nielen pravdivé a správne, ale aj krásne. Preto je veľmi žiaduce, aby každá miestna Cirkev podporovala zapojenie umenia do evanjelizačnej činnosti.

Umenie hovorí jazykom podobenstiev, neustále nachádza nové znaky, nové symboly, nový priestor na vtelenie odovzdávaného Slova prostredníctvom rozličných foriem. Aj nekonvenčné prejavy krásy (napr. tetovanie) môžu byť pre niekoho veľmi prítiažlivé.

Nemilujeme nič iné, len to, čo je krásne - Syna, ktorý sa stal človekom, zjavenie nekonečnej krásy, ktoré jediné je hodné lásky a putami lásky nás priťahuje.

Sväté písmo - prameň evanjelizácie

Bez dobrej znalosti Božieho slova nie je možná dobrá evanjelizácia. Pre každého, kto je vo svojom srdci zapálený ohňom Ducha Svätého, stáva sa denné čítanie a štúdium Božieho slova samozrejmosťou.

Božie slovo by malo byť srdcom všetkých cirkevných aktivít.

Pripravila: Elena Blašková

Pozvánky

Banická omša v kostole piaristov

V nedeľu 9. septembra 2018 o 9:30 sa bude v Kostole Najsvätejšej Trojice (v kostole piaristov) konať Banická omša. Prievádzania si na nej spomenú na živých i zosnulých baníkov z hornej Nitry. Banickú omšu pripravuje mesto Prievidza v spolupráci s Hornonitrianskym baníckym spolkom od roku 2013 ako súčasť programu Banického jarmoku. Počas slávností v meste si takouto formou samospráva spomína aj na zosnulých baníkov z nášho regiónu. Liturgiu svätej omše oživi Školský orchester Základnej umeleckej školy Ladislava Stančeka Prievidza spolu s Miešaným zborom Rozkvet pod dirigentskou taktovkou Jána Glosa. Svätú omšu bude celebrovat' prievidzský dekan Vladimír Slovák.

Rímskokatolícky farský úrad Prievidza-mesto a Ružencové bratstvo sv. Bartolomeja Prievidza Vás pozývajú na 22. duchovnú obnovu s témou

Mária - svetlo národov

v dňoch 28. - 29. septembra 2018 vo farskom Kostole sv. Bartolomeja pod vedením Mgr. Branislava Markoviča

Piatok 28. 9. 2018

13:00 - Prednáška I.
14:00 - Bolestný sv. ruženec
14:45 - Korunka Božieho
Milosrdenstva
15:15 - Prednáška II.
16:30 - Svätá omša

Sobota 29. 9. 2018

09:00 - Prednáška III.
09:45 - Moderovaná adorácia
10:15 - Radosný sv. ruženec
11:00 - Obedná prestávka
13:00 - Prednáška IV.
14:00 - Sv. ruženec svetla
14:45 - Korunka B. Milosrdenstva
15:00 - Tichá adorácia
15:50 - Slávnostný sv. ruženec
16:30 - Svätá omša

Všetci sú vítaní, pozvite aj priateľov a známych !

Trojdnie Modlitieb matiek opäť vo farskom kostole

Mamy, otcovia a deti z hnutia Modlitby matiek, Modlitby otcov a Detí viery z komunity Útecha v Prievidzi Vás pozývajú na spoločné modlitby, v ktorých sa duchovne spoja matky, otcovia a deti v mnohých krajinách sveta v dňoch 28. 9. - 30. 9. 2018. Modlitby pokánia za naše hriechy voči deťom, odprosenia za hriechy iných voči deťom a vďakyvdania Bohu za život detí sa budú konať v Kostole sv. Bartolomeja v Prievidzi po večernej sv. omši.

V srdci mám vždy viac otázok ako odpovedí

Juraj Kiss uzrel svetlo sveta v Bratislave 26. februára 1992 ako prvé zo štyroch detí Kataríny a Ervína Kissa. Šťastné detstvo prežil v Banskej Štiavnici. Študoval na Cirkevnej ZŠ sv. Františka Assiského a v štúdiu pokračoval na Katolíckom gymnáziu v Banskej Štiavnici. Hneď po maturite sa rozhodol vstúpiť do kňazského seminára v Bádíne. Po šiestich rokoch bol vysvätený za diakona. Po diakonskej vysviacke začal pôsobiť v našej farnosti Prievidza-mesto. Pochádza z umeleckej rodiny a k jeho záľubám patrí čítanie, písanie, spev, stretnutia s priateľmi, futbal a cyklistika.

Prievidzská púť k Nanebovzatej Panne Márii, august 2018

▪ **Pán diakon Juraj, túžiš byť dôstojným reprezentantom Pána Ježiša a Panny Márie. Čo vidíš ako paralelu na tvojej ceste k Bohu medzi Svätým Otcom Jánom Pavlom II. a sebou?**

Ján Pavol II. bol umelec a človek pódia a pracovať s davom vedel perfektne. To síce nemôžem tvrdiť o sebe ja, ale pravdou je, že na pódiu pred obecenstvom som vyrastal takmer odmalička, a preto sa na ňom cítim prirodzene. Môžem ale len dúfať, že raz tento dar dokážem využiť tak, ako pápež Ján Pavol II.

▪ **Kedy prišlo u teba prvé volanie ku kňazstvu?**

Neviem prečo, ale keď som bol asi šiestak, modlieval som sa, aby som bol kňazom. Ten čas však rýchlo odľúkol vektor puberty. Niekoľko rokov potom som povolanie necítil a detská modlitba za kňazstvo bola v tom čase pre mňa len vtipnou minulosťou.

▪ **Aké otázky a odpovede nosíš v srdci popri diakonskej službe Cirkvi pre mladých i skôr narodených?**

Možno odpoviem trochu filozoficky. Vždy mám v srdci viac otázok než odpovedí. Neustále pýtanie sa je v Cirkvi strašne dôležité. Sú to otázky typu: Čo vyžaduje táto doba? Po čom sú dnes ľudia smädní? Aký prístup vyžadujú súčasné generácie? A kam veje Duch? V Cirkvi musí byť neustály pohyb vpred, takže otázky sú pre mňa dôležitejšie ako odpovede.

▪ **Kontakty s ľuďmi a radosť chceš rozsievať aj naďalej pri kňazskej službe?**

Od prirodzenosti som introvert, ale bez vzťahov to v Cirkvi nejde. Vzťahy sú podstata. Vzťahy sú začiatok a cieľ. Boh je trojičný vzťah. Láska nie je nič iné než vzťah. Zdravé vzťahy s Bohom a s ľuďmi sú zmyslom kresťanstva. Takže vlastne áno, chcem rozsievať radosť vo

vztťahoch. Len neviem, či a ako sa mi to ako introvertovi bude dariť.

▪ **Kto sa v tvojej rodine najviac venoval modlitbe a duchovnému životu?** Určite prababka. Čo si z detstva pamätám, veľmi veľa sa modlievala ruženec. Ale pre mňa to bola hlavne mama, ktorá nás naučila pravidelnej večernej modlitbe, ktorá nás vodila na sv. omše aj okrem nedele, ktorá si s nami čítala detskú Bibliu... A hlavne ktorá naozaj verila a žila všetko, čo nás učila. Lebo len živé príklady majú dnes šancu šíriť vieru.

▪ **V čom ťa Boh zmenil počas štúdií v seminári?**

Asi ma naučil hlavne žiť vztťahy a trochu sa odnaučil od individualizmu. Ak som si pred seminárom vystačil s rodinou a jedným kamošom, v seminári som musel denne vstupovať do intenzívnych vztťahov s množstvom ľudí, čo bolo pre mňa neprirodzené. Pre niektorých bol seminár „klietkou“ - ja som, naopak, vstupoval do veľkého sveta.

▪ **Ktorý pedagóg ťa učil rétorike?**

Niečo máme v rodine a v génoch, niečo ma naučili pani učiteľky slovenčinárky, keď mi dali pár rád, ako lepšie recitovať. Ale nepovažujem sa za rétora, iba tak trochu za umelca. A vždy sa bojím toho, že raz - trebárs pri kázňach - upadnem

do neautentických hereckých výkonov. Ak si to na mne všimnete už v Prievidzi, určite ma napomeňte! ☺

▪ **Vieme že si pracoval v časopise Xaver. Čomu si sa najviac venoval?**

Áno, v seminári som sa nerozvážne preriekol, že som si dal prihlášku aj na žurnalistiku. Nieкто sa toho chytil a ani neviem ako, ocitol som sa medzi redaktormi. Ale vždy som mal radšej umenie než spravodajstvo, a tak som písal iba básne a sem tam nejaké duchovné úvahy.

▪ **Ako vnímaš blahorečenie Anky Kolesárovej? Poznáš nejaký podobný príklad medzi mladými?**

Vždy ma viac fascinovali príbehy neznámych hrdinov, ktorí prežili obyčajný svätý život vo svojom malom domčeku pri lese, než svätci jediného, odvážneho, slávneho činu, za ktorý ich všetci obdivovali a rýchlo svätorečili. V Anne Kolesárovej môžeme vidieť krásu jednoduchého, pokojného života s Bohom, aj keď svet tam vonku bol šialený. A podľa mňa práve takýto obyčajný život vo vernosti nakoniec dá odvahu urobiť párkrát v živote aj niečo výnimočné.

Za rozhovor ďakuje Anka G. Vavrová.

Foto: Mária Melicherčíková (vľavo)
a archív J. Kissa (vpravo)

Slávnostné promócie v kňazskom seminári v Badíne, jún 2018

Na bicykli po uliciach holandského Amsterdamu, október 2015

Ovocie bratstva a „bratstva“

Aké má to blahorečenie ovocie? Čo je jeho zmyslom, cieľom a poslanstvom pre nás? Nielen pre mladých, ale pre celý národ... Tieto otázky som si položil sledujúc niektoré mediálne diskusie o udalosti, ktorá sa uskutočnila v sobotu 1. septembra v Košiciach.

Aj keď vyhlásenie Anny Kolesárovej za blahoslavenú je skutočným víťazstvom, nie je to klasický filmový či knižný príbeh, na aké sme zvyknutí. K tým totiž patrí identifikovanie a potrestanie vinníka. A to tu chýba. Nejde len o meno násilníka, ide o postoj „bratskej“ sovietskej armády ako takej. Môžeme argumentovať, že znásilňovanie žien nepriateľov patrí k „vojnovnej koristi“ a často tvorí súčasť motivácie vojakov. Žiaľ, taká je prax. Ale my sme neboli nepriatelia! Blahorečenie prebehlo len pár dní po oslavách 74. výročia SNP. Podľa väčšiny našich politikov sa náš národ týmto počinom zaradil medzi národy bojujúce proti nemeckému nacizmu a fašizmu. Nastúpili sme teda do boja aj po boku Sovietskeho zväzu. On to tak ale asi nevnímal. Jeho vojaci sa viac než osloboditelia spojencov správali ako dobyvatelia či okupanti. Predchádzala ich povest' rabovania a znásilňovania, ktorú, žiaľ, často aj potvrdili. Pamätám si, ako mi kamarát ukazoval miesto v dome, kde počas prechodu frontu zamurovali jeho mamu

a tetu, aby ich nestihlo niečo podobné. Nuž a kto neuveril, že toto územie „dobyli“ a že patrí im, toho o tom presvedčili represálie po roku 1948, konané pod taktovkou sovietskych poradcov. No a kto nepochopil ani potom, tomu to ukázali sovietske tanky v 1968. Nie, vtedy sa neznásilňovali ženy, vtedy bol znásilnený celý štát. Národy mladé svojim nadšením a zaľúbené do slobody. A niekoľko desiatok z tých, ktorí to nevedeli prijať, prijalo gulky sovietskych samopalov, ktoré vyhasili ich životy.

Myslím si, že načasovanie blahorečenia tesne po 50. výročí „bratskej pomoci“ je výrazne symbolické. Anka Kolesárová totiž v určitom slova zmysle reprezentuje všetkých tých, ktorí sa vzopreli. Ktorí si nedali siahnuť na telo, dušu, vieru, presvedčenie, na ľudskú integritu. 1. september 2018 je sviatkom všetkých tých, ktorí si nepovedali „tak to musí byť, tak je to normálne“, ktorí sa neprispôbili „normalizácii“, ale ostali sami sebou. Ktorí sa nedali znásilniť, aj keď ich to stálo veľa. Aj keď nemohli

August 1968 - príchod „bratskej pomoci“ do Prievidze

mať funkcie, platy, aj keď im deti neprijali do škôl... Zostali sami sebou.

A to je podľa mňa hlavné ovocie tejto udalosti, vyhlásenia - že tá, ktorá ako jedna z prvých nastúpila na túto cestu nenásilného odporu, je určite v nebi. Prináša to totiž vedomie, že ani ostatných neminie odmena, že tiež sú víťazi.

Ovocie blahorečenia teda patrí všetkým statočným v národe. A tiež všetkým tým, ktorí takými chcú byť. Je úžasným povzbudením k odvahe a vernosti pravde, ktorá raz vyjde na povrch a vyhrá.

Je to ovocie, ktoré nám prinieslo spoločenstvo, skutočné bratstvo kresťanov - Cirkve. Vedomie spolupatričnosti, ochota vidieť a svedčiť o blížnom, ktorý stojí na strane pravdy, teda Boha. Lebo nestačí na víťazstvo dobra pasívne čakať, treba dobro vidieť, odhaľovať, zviditeľňovať.

V tomto smere zohral okrem príbuzných nezastupiteľnú úlohu miestny kňaz Anton Lukáč. Ako 57-ročný muž už dobre vedel, že dejiny píšu víťazi a oni budú určovať „pravdu“ najbližšieho obdobia. Napriek tomu zapísal do krstnej matriky dôležitú skutočnosť: „Zavraždená vojakom z Ruska kvôli čistote.“, ktorú potvrdili podpisom ďalší svedkovia. O pár rokov bol komunistami násilne odvlčený z fary a v roku 1955

umrel na následky úrazu z bane, kde bol na nútených prácach.

V tom čase vo Vysokej nad Uhom žil kňaz mimo pastoraácie, Michal Potocký, SJ ktorý už vtedy začal pracovať s myšlienkou blahorečenia tejto mučenice čistoty a zbieral dôkazy o jej živote a smrti. Dom, v ktorom sa narodil a žil, dnes funguje ako Centrum mladých, nazývané aj Domček. Prichádzajú doň mladí z celého Slovenska, najmä účastníci Púti radosti, rodín či zrelosti k hrobu Anny Kolesárovej. Práca dp. Pavla Hudáka a desiatok dobrovoľníkov na tomto mieste sa stala živnou pôdou pre úrodu, ktorú vidíme v mnohých vzťahoch v našej zemi. Ich svedectvo pomohlo dozretiu toho ovocia, ktoré dnes zbierame. V akte blahorečenia, no najmä v živote ľudí, ktorí Anku a odkaz jej života prijali do svojich životov. Anka išla po smrti do neba, kde prežíva radosť zo spoločenstva s Bohom ako ovocie svojho života a smrti nezávisle od procesu blahorečenia. Mohla zostať jednou z mnohých „tichých“ neznámych svätých. Ale vďaka zviditeľneniu jej svedectva sa ovocie rozmnožilo a môže z neho ochutnať celý náš národ. A raz možno aj celý svet.

Text: Vladimír Slovák

Foto: Karol Léner, www.aktuality.sk

September 2018 - blahorečenie Anny Kolesárovej v Košiciach

Odolali by sme?

„...nuž vzala z jeho ovocia a jedla, dala aj svojmu mužovi, čo bol s ňou, a on tiež jedol.“ (Gn 3, 6)

No čo to tá Eva spravila? Nemohla sa trochu premôcť a vydržať? A čo Adam? Nemohol jej povedať, nech nerobí hlúposti a zavrátiť ju skrátka zo zlej cesty? Kvôli nim tu teraz tvrdneme na zemi - a pritom sme odjakživa mohli žiť bezstarostne v raji... Ako ľahko sa nám posudzujú tí, s ktorými navonok nemáme nič spoločné! Lenže ako vieme, rozprávania v Biblii často nie je reálne, ale obrazné. A ovocie na pohľad vábivé...

Nelákajú aj nás dnes pojmy ako zdravé sebedomie, vyššia životná úroveň, boj o spravodlivosť, sloboda prejavu, slobodný trh, tvorba vlastného názoru, víťazstvo zdravého rozumu či likvidácia predsudkov? Kto by také niečo nechcel? A pritom, keď sa na ne pozrieme ozaj pravdivo, ide často - slovami Maxa Kašparů - len o premenovanú pýchu, nestriednosť, závisť, hulvátstvo, okrádanie, zanedbanú výchovu detí, neúctu k tradícii či likvidáciu pozitívnych hodnôt.

Naozaj sme si až takí istí, že my by sme odolali?

Petra Humajová - 4x o ovoci

Pravé šťastie

„Figovník síce nerodí a niet ovocia na viničoch, sklamala úroda olív a pole nedodalo pokrm; stratili sa ovce z košiara a v maštaliach nieto dobytká. Ja však budem plesať v Pánovi, jasať budem v Bohu svojej spásy.“ (Hab 3, 17 - 18)

V čom spočíva šťastný a naplnený život? Mnoho ľudí dnešnej doby má na to klasickú odpoveď - v zdraví, v rodine, v pohodovom živote, v dobrej práci, v šikovných deťoch, v dostatku peňazí... Robia všetko pre to, aby im tieto hodnoty v živote nechýbali. A keď ich majú, myslia si, že už sú šťastní.

Problém však nastáva, keď sa im čo i len jeden „pilier“ tohto ich pomyselného šťastia zrúti. Do života príde choroba, smrť milovaného človeka či finančná kríza... A viac „niet šťastia“.

Elias Vella v jednej zo svojich kníh spomína príbeh malého Thomasa, nízkeho, fyzicky zdeformovaného muža z Indie, ktorý len veľmi ťažko chodil. Tento človek bol už starší a navonok nemal nijaký dôvod na šťastie. Utrpenie ho sprevádzalo po celý jeho život. Napriek tomu však so svojou chorobou nemal žiadny problém. Hovoril o nej dokonca s veľkou radosťou: „Ďakujem za ňu Bohu. Mnohí ľudia totiž prídu za mnou len preto, aby videli moju deformáciu. A ja im potom môžem rozprávať o Ježišovi!“

V živote tohto muža figovník síce nerodil a na viniči nebolo ovocie, úroda olív ho sklamala a ani pole mu nedodalo pokrm. On však aj napriek tomu dokázal nachádzať radosť v tom, čo mal, a chváliť za to Pána. Objavil tajomstvo pravého šťastia.

Ovocie každodennosti

„Poznáte ich po ovocí. Ved' či oberajú z trnia hrozná alebo z bodliakov figy? Tak každý dobrý strom rodí dobré ovocie, kým zlý strom nemôže rodiť dobré ovocie.“ (Mt 7, 16 - 18)

Istý môj známy viackrát neúspešne kandidoval vo voľbách do miestneho zastupiteľstva. Keď som sa ho po istom čase spýtala, či už má odpoveď na otázku, ako uspieť vo voľbách, povedal mi: „Áno. Stačí sľubovať, sľubovať, sľubovať. Prípadne začať chodiť do kostola, čítať na omšiach a miništrovať. A potom sa už len schovávať, zatajovať a vyhovárať.“ Jeho odpoveď ma zamrzela. Ale potom som si musela priznať, že je to často tak. Koľkokrát aj medzi nami, veriacimi, zaznieva naivné hodnotenie: „Ale ved' chodí do kostola!“ Chodiť do kostola však neznamená vždy aj reálne veriť. Chodiť do kostola však neznamená vždy aj konať podľa Božích prikázaní. Ved' nám to zdôraznil aj samotný Ježiš: „Poznáte ich po ovocí.“ Nie podľa toho, koľkokrát sme ich videli na omši, ale podľa toho, čo je výsledkom ich prítomnosti tam. Je to náprava života, pomoc iným, obetavosť na úkor seba samých? Alebo naozaj len to „ukázanie sa“, aby ľudia videli, že „ved' aj ja som dobrý“? Zlý strom nemôže rodiť dobré ovocie. A tak teda nepozerať veľmi na tie mohutné kmene, rozložené konáre či bohaté lístie. Všimajme si skôr malé, drobné ovocie životnej každodennosti. Iba tak sa nepomýlime.

4x o ovocí - Petra Humajová

Vytrhnúť aj s koreňom

„Každú rastlinu, ktorú nezasadil môj nebeský Otec, vytrhnú aj s koreňom.“ (Mt 15,13)

Na základe Ježišových podobenstiev si náš život už od okamihu počatia môžeme predstaviť ako pole, ku ktorému prichádza Boh - rozsievateľ. Zasieva doň samé dobré veci; rastliny, ktoré raz prinesú bohaté ovocie.

So siatím však neváha ani diabol. Od začiatku pole obchádza a hľadá miesta, kde by sa mohla uchýtiť jeho burina. A tá sa skôr či neskôr v živote každého človeka objavuje v podobe rôznych zranení, spôsobených často prostredím či udalosťami, ktoré ho postretnú. Ak je tejto buriny priveľa, rast dobrých semien zastavuje, ba až ničí. A tak človek chce konať dobro, ale dobro z neho nevychádza. Chce sa zbaviť ťaživých myšlienok, ale ony neodchádzajú. Chce žiť v radosť, vo vedomí toho, že je Bohom milované dieťa, ale verí klamstvám, že to tak v skutočnosti nie je.

Jediné, čo vtedy môže urobiť, je obrátiť sa na nebeského Otca. Poprosiť ho, aby ozaj aj s koreňom vytrhol každú rastlinu, ktorú nezasadil on sám. Udržiavať s ním dialóg v modlitbe, odprosovať ho vo sviatosti zmierenia, prijímať od neho posilu v Eucharistii a čítaním Božieho slova sa učiť myslieť tak, ako myslí on.

Iba potom si môže byť istý, že toho priestoru na „diabolskú burinu“ v ňom bude stále menej. A že jeho život raz prinesie úrodu.

Na okraj...

...tri otázky pre Juraja Drobného, dramaturga TV LUX

Masmédiá sú v živote súčasného človeka doslova všadeprítomné. Nevyhne sa im nikto z nás, a preto je dôležité naučiť sa s nimi správne žiť. Aké ovocie to prináša? A sú kresťanské masmédiá iné ako tie ostatné? Rozprávame sa s Jurajom Drobným, známou tvárou obrazovky TV LUX.

1

Masmédiá zohrávajú v dnešnej spoločnosti dôležitú úlohu. Týka sa to aj života kresťana?

Veľmi.

2

Aké ovocie podľa vás masmédiá v súčasnosti prinášajú?

Človek si môže vďaka nim oddýchnuť, zabaviť sa, dozvedieť sa veľa užitočného. Ak však nebude obozretný, môže sa nechať oklamať a ani si to nevšimne. Je treba vedieť, že neexistujú nezávislé masmédiá; vždy sú závislé na hodnotách, ktoré vyznávajú ich tvorcovia a majitelia. Ak napríklad noviny tvrdia, že sú nezávislé, vtedy by mal človek spozornieť; takéto tvrdenie je buď lož, alebo polopravda. Podobné lži či polopravdy môže očakávať aj v ich obsahu. Tiež nesmieme zabúdať, že v obrovskom množstve informácií, ktoré nás neustále zaplavujú, majú aj odborníci problém rozlíšiť, ktoré z nich sú pravdivé.

Pozn. Človek uvidí napr. fotografiu Jozefa Ratzingera so zdvihnutou pravou rukou a s popisom: „Hajlujúci Jozef Ratzinger“ a na základe toho si myslí, že pápež Benedikt XVI. bol fašista. Bežný človek totiž nemôže vedieť, že ide o výrez z fotografie z primičnej sv. omše, na ktorej má Jozef Ratzinger zdvihnuté obe ruky a udeľuje novokňazské požehnanie.

A práve táto nemožnosť rozpoznať pravdivosť informácie na jednej strane a uveriteľnosť jej spracovania na strane druhej môžu viesť človeka k tomu, že je schopný uveriť klamstvu - ak podporuje jeho názor. Médiá tak prispievajú k polarizácii spoločnosti a k vyhrcovnui postojov až k extrémizmu.

3

Ako môže kresťanská televízia napomôcť budovaniu života kresťana?

Naša Televízia LUX jasne deklaruje, že je katolícka. Preto nikto nemôže byť prekvapený, že naše vysielanie je postavené na hodnotách, ktoré majú základ v evanjeliu a v učení Katolíckej cirkvi. Kresťan sa tak aj vďaka nášmu vysielaniu môže prehlbovať v poznaní právd viery a života podľa nich, dozvedieť sa informácie zo života Cirkvi, počuť pápežove vyjadrenia celé a nie vytrhnuté z kontextu, alebo sa učiť, ako rozpoznávať polopravdy či nepravdy, ktoré nám masmédiá ponúkajú.

Pripravila: Petra Humajová

Foto: archív J. Drobného

Ovocie Ducha Svätého

Duch Svätý je „kontroverzná bytosť“. Z času na čas svojim vanutím rozstrapatí naše úhladné účesy - a ruku na srdce, kto z nás si ich následne len podráždene neupraví späť? Duch Svätý nie je človek, nie je to éterický duch, nie je to nejaká energia, ktorú možno ovládať. Duch Svätý je Boh.

Dary Ducha

Počuli sme o nich. Čítali sme. Niektorí študovali. Pár z nás ich hľadalo a kolík sa za ne modlili! Poznanie, múdrosť, rada, sila - čo to je? Kto sa môže pochváliť vlastnením týchto neuchopiteľných schopností, ktoré nás otvárajú ochote poddávať sa Duchu?

Ťažko ich vôbec definovať. Všeobecne ich poznáme sedem, ale Duch sa nedá ohraničiť číslou. A keby sme našli stovku kresťanov obdarených tým istým darom, zistili by sme, že každý z nich dar prijíma, rozvíja a rozdáva inak.

Musíme si priznať, že dary Ducha sú niečo neobmedzene rozmanité, fascinujúce, často nečakané, ale aj práve preto tak krásne. A sú to dary; môžeme ich v sebe hľadať, rozpoznávať a prilievať olej do ich ohňa, ale nemôžeme si ich darovať sami sebe. Je to niečo, čo si skratka zasluhuje len jednu veľkú vďačnosť Bohu, ktorý je dobrý.

Ovocie Ducha

Dary a ovocie spolu hlboko súvisia. Tak, ako sme na jar sadili a v lete polievali, tak budeme na jeseň oberať a zavárať a v zime si pochutnávať. Tak, ako niekto z nás zdedil veľké pole a vysadil zemianky, tak zasa iný má ovocný sad a stará sa o stromy a iný zas žije v byte a na balkóne snád' urobil len pokus vypestovať nejaké rajčiny alebo si len na okne zastriháva bonsaj. Každý z nás má iné možnosti niečo sadiť, pestovať, a tak čakať na kvet, úrodu a ovocie.

Duch Svätý do nás zasial množstvo svojich darov v podobe vlastností, schopností a talentov a každý z nich čaká na to, kedy už konečne oslávi svojho Stvoriteľa. Všetky Dary od Boha sú určené k jedinému cieľu - aby prišlo Božie kráľovstvo,

aby nastalo tu a teraz, aj keď možno len v malých prievidzkých iskričkách lásky, ale aby sa stále viac a viac zjavovalo, zhmotňovalo a „vteľovalo“ do nás. Božie kráľovstvo je tým ovocím.

Tradícia Cirkvi druhov ovocia vymenúva dvanásť: „láska, radosť, pokoj, trpezlivosť, zhovievavosť, dobrota, láskavosť, vládnoosť, vernosť, skromnosť, zdržanlivosť, čistota“ (Gal 5,22-23). Ale ako sa naša príroda neskladá len z dvanástich rastlín, tak znovu ani Duch nie je obmedzený číslou a týchto dvanásť možno základných druhov ovocia sú len symbolmi rôznorodej úrody, ktorú bude ľudstvo s úžasom objavovať asi až do konca sveta.

Hľa, ako sa milujú

Neveriaci ľudia túto starú známu frázu hovorili o prvých kresťanoch. Ovocie Ducha je pravá láska a ovocím pravej lásky je jednota. Jednota v láske. Jednota v Bohu. Jednota v Duchu. Jednota je asi najchutnejším ovocím Ducha Svätého. Božie kráľovstvo možno nie je nič viac než jednota všetkých ľudí v Bohu. Keď v Ježišovi a v prvých kresťanoch začala existovať táto jednota, vtedy bolo dobré povedať: „Priblížilo sa nebeské kráľovstvo!“

Duch Svätý nie je nič iné než láska. A ovocím lásky môže byť jedine viac a viac lásky! Všetky činy ľudstva budú súdené podľa hlavného nebeského Ochutnávača ovocia, ktorému najviac chutí práve úroda lásky. A skôr či neskôr neveriaci ľudia okolo takého kresťanského spoločenstva začnú žasnúť, pozastavovať sa a začudovane si medzi sebou hovoriť: „Hľa, ako sa milujú!“ A to potom ešte len bude chutné ovocie!

Juraj Kiss

Ovocie digitálnej éry

Žijeme v dobe digitálnych médií. To, čo si naši rodičia ešte ani nevedeli predstaviť, je dnes už skutočnosťou a my sa čoraz častejšie ako v priestore reálneho pohybujeme v priestore virtuálneho sveta. Aké ovocie to prináša?

Túto otázku si položil i renomovaný psychiater Manfred Spitzer, ktorý si vo svojej praxi začal všimáť zaujímavý fakt: závislosť od alkoholu, nikotínu a drog v našej spoločnosti

ti klesá, zato však prudko narastá iný druh závislosti - závislosť od počítačov a internetu. A ohrozené sú ňou najmä deti.

Spitzer, ktorý má okrem medicíny vyštudovanú i psychológiu a filozofiu, uverejnil výsledky svojho bádania v knihe *Digitálna demencia s podtitulom Ako pripravujeme seba a naše deti o rozum*. Vďaka vydavateľstvu Citadella vyšiel jej preklad v roku 2018 i u nás.

Čo je digitálna demencia?

Pojem „digitálna demencia“ zaviedli lekári v Južnej Kórei na označenie stavu mladých dospelých ľudí, ktorí majú čoraz častejšie problémy s pamäťou, pozornosťou a koncentráciou; charakterizuje ich však aj emocionálna plytkosť a všeobecné otupenie. V Južnej Kórei, krajine s pravdepodobne najintenzívnejším používaním digitálnych médií, vykazuje už teraz 12 % mladých ľudí výrazné symptómy závislosti od nich. A tento trend má všade vo svete tendenciu rásť.

Autor danú situáciu prirovnáva k problému spred niekoľkých desaťročí, keď sa po vynájdení röntgenového žiarenia stali röntgenové prístroje v USA hitom večierkov

najvyššej spoločenskej vrstvy a všetci si nimi navzájom fotografovali kosti. Neskôr sa však tieto prístroje rozšírili i inam, na miesta, kde boli ešte nebezpečnejšie - už len preto, že boli omnoho ľahšie prístupné. Pod názvom „pedoskop“ sa totiž stali súčasťou mnohých predajní obuvi. Masívna reklama ľudí presvedčala, že najlepšie topánky svojim deťom kúpia až po tom, čo im predtým pedoskopom skontrolujú kosti nôh. A tak zodpovedné matky pred nákupom deťom poctivo „röntgenovali“ nohy, aby im kúpili len tie najlepšie topánky. Nebezpečenstvo elektromagnetického žiarenia si ľudstvo uvedomilo až po zhodení atómových bômb na Hirošimu a Nagasaki. Aj napriek tomu trvalo ešte viac ako 20 rokov, kým pedoskopy z predajní obuvi zmizli. Rozsah chorôb a úmrtí, ktoré boli počas 40 rokov ich nadmerného používania spôsobené, môžeme len odhadovať.

Pedoskopy boli vo svojej dobe presadzované na úkor obvyčajného pravítka - rovnako ako je v súčasnosti do vedomia človeka násilne vtlačaná informácia, že na učenie (a vlastne aj celkovú existenciu) je nevyhnutné vlastniť počítač. Je to však ozaj tak?

Vplyv digitálnych médií

Medzi digitálne médiá zaradujeme nielen počítače, ale aj smartfóny, herné konzoly či televíziu. Podľa najnovších výskumov s nimi mladí ľudia trávia viac času ako venujú spánku či sa vzdelávajú v škole. A keďže mozog sa používaním neustále mení, aj čas strávený s digitálnymi médiami na ňom zanecháva svoje stopy.

Pre dospelých je používanie digitálnych médií menej nebezpečné ako pre deti. Dospelý človek sa učí tak, že si nové vedomosti pripája k tým predchádzajúcim, preto na ňom dôsledky „digitalizácie“ ešte nie je až tak veľmi badať. Svoje detstvo totiž prežil bez týchto výdobytkov súčasnej doby. Dnešné deti však už nie. A keďže každé dieťa je - na rozdiel od dospelého - „nepopísaným listom papiera“, zaznamenáva sa doň všetko, s čím sa stretáva. Preto ani používanie digitálnych médií nezostáva vo formovaní jeho osobnosti bez dôsledkov. Spitzer na základe výskumov tvrdí, že kontakt s digitálnymi médiami je pre deti približne do troch rokov úplne zbytočný. Nedokážu totiž ešte jednotlivé vnemy pochopiť, len ich „sledujú“ a „nasávajú“. To, čo potrebujú, je učiť sa veci z reálneho sveta - veď učenie sa je pre ne úplne prirodzené a nemusia byť kvôli nemu napojené na notebook, ako sa nám to snaží do mysle vsugerovať dnešná doba. Ba práve naopak, môže im to škodiť. Existujú štúdie, ktoré dokazujú, že používanie digitálnych médií v ranom predškolskom veku vedie k problémom s pozornosťou. Ak na nich priveľa času trávi starší predškolač, zväčša má potom problémy s čítaním.

A čo školáci?

Ani v školskom veku nie je dovolené všetko - a to i napriek tomu, že náš vzdelávací systém sa vehementne dovoľáva mediálnej gramotnosti. Ak sa však chce žiak niečo naozaj naučiť, cestou k tomu sú jeho ruky, a nie bezmyšlienkovité klikanie či spájanie. Rukami sa totiž človek učí nielen konkrétne veci, ale dokáže nimi obsiahnuť i abstraktne záležitosti.

Odborníci odporúčajú: „Ak chcete, aby vaše deti boli odborníkmi na matematiku či informatiku, nech sa nehrajú na notebooku, ale na prstoch. Ak chcete, aby ovládali spisovný jazyk, uprednostnite perá pred klávesnicou.“ Hoci odbúranie odpisovania poznámok (ako istej formy duševnej

práce) pomocou počítačov sa na prvý pohľad zdá byť krokom vpred, v skutočnosti má na učenie sa žiaka negatívny vplyv. Pri odpisovaní si totiž musí slovo zapamätať a zmysluplným pohybom ho opäť vytvoriť. Pri spájaní či kopírovaní na počítači ho však často nemusí ani čítať, nieto pri tom ešte aj premýšľať.

Nielen v škole

Nadmerné trávenie času v spoločnosti digitálnych médií sa prejavuje nielen na vzdelávacích výsledkoch. Jeho dôsledkom je aj zvýšený výskyt obezity (súvisí s častým sedením pred televízorom), nárast násilia (dôsledok hrania agresívnych počítačových hier už od raného veku), strata kontroly psychiky (dôsledok multitaskingu - robeniu viacerých vecí naraz: dieťa si často píše domáce úlohy, pri tom má zapnutý počítač, počúva hudbu a ešte aj odpovedá na správy v mobilnom telefóne), ale i samota a izolácia na úkor zdravých vzťahov (dôsledok vytvárania kontaktov prevažne na sociálnych sieťach). Mnohí ľudia kvôli nekontrolovateľnému kontaktu s digitálnymi médiami postupne strácajú schopnosť sebaovládania, čo v nich zvyšuje stres; objavuje sa u nich aj nespavosť a nastupujú depresie.

Je teda podľa Spitzera ovocie digitálnej éry vyslovene negatívne? Hoci to na prvý pohľad po prečítaní jeho diela tak vyznieva, nie je férové vkladať mu takéto slová do úst. Pretože jeho kniha nie je o zatracovaní výdobytkov dnešnej doby, ale o zatracovaní zlého zaobchádzania s nimi, ktoré sa stáva svetovým fenoménom a postupne nás ničí. Ovocie toho, čo sa deje dnes, uvidíme reálne tak o 40 rokov. Ale medzitým už popremýšľajme, či sa necháme strhnúť davom, alebo predsa len odoláme lákavému pedoskopu dnešnej éry a radšej použijeme zdravý rozum a pravítok.

Text: Petra Humajová
Foto: www.martinus.sk

Sladké - a pritom bez cukru / Ochutnávka z BezCukrárne

Ponúkame vám recepty na sladké dobroty. Sladké, ale bez cukru. Autorkou bezcukrových verzií je Petra Muráriková, ktorá sa rozhodla - napriek tomu, že cukor miluje - piecť, zavárať a variť so stéviou, javorovým sirupom a medom.

Ovocný džem a detská výživa

Pri ich príprave vynikajúco využijeme zrelé a sladké ovocie, ideálne priamo zo stromu.

- 1 kg ovocia (marhule, slivky a iné)
- 1/2 čl soli
- stévia a škoricca podľa chuti
- agar/prírodný pektín (dostať kúpiť v obchodoch so zdravou výživou)

Umyté a odkôstkované ovocie vložíme do hrnca, necháme rozvariť a následne rozmixujeme ponorným mixérom. Ak preferujeme ručné mletie, môžeme ovocie pred varením pomlieť. Ovocie osladíme podľa potreby, pridáme soľ. V malom množstve vody rozmiešame agar alebo pektín - množstvo závisí od vodnatosti ovocia a času, ktorý sme strávili varením džemu. Do slivkovej verzie tohto džemu môžeme na konci varenia pridať i trochu rumu. Zmes nalievame do malých fľaš a sterilizujeme v pare 10 minút pri 100 stupňoch.

TIP: Ak ovocie nezahustíme agarom, získame ovocné pyrė, ktoré môžeme ďalej použiť pri výrobe koláčov, pudíngov či iných dobrôt alebo ako detskú výživu. Výživu pre deti nie je potrebné sladit'. Pokiaľ sa deti s cukrom nestretli, nebude im chýbať. Vynikajúcu službu pri nedostatku ovocia môže urobiť i domáca cvikla - je ňou možné nadstaviť každý druh výživy. Stačí ju pokrájať vopred krátko povariť s lyžicou čerstvej citrónovej šťavy. Džem môžeme osladiť lyžičkou medu až po otvorení pohárika.

Cuketový koláč

- 350 g nastrúhanej cukety
- 250 g celozrnnnej špaldovej múky
- 1 kypriaci prášok do pečiva bez fosfátov
- 1/4 čl Stevioly koncentrát
- 2 čl škorice
- 20 g kakaa
- 2 vajcia
- 120 g medu
- 140 g oleja
- vanilka
- poleva: čokoláda+ maslo/kokosový olej

Všetko spolu premiešame, vylejeme do tortovej formy (vysypanej, vymastenej) a pri 180 stupňoch upečieme. Kontrolujeme špajlou. Po vychladnutí potierame čokoládou.

Pripravila: Anežka Kútiková

Zdroj:bezcukrárne.sk, foto: Petra Muráriková

Z princeznej kráľovná

Ol'ga bola vždy plná života. Rovnako jej dom i záhrada. Nikdy nežila pre seba. Vychovávala štyri deti, popritom tri deti svojej dcéry, neskôr päť ďalších vnúčat, s ktorými bývala pod jednou strechou, a aj každého, kto k nej prišiel hoci len na návštevu. Prežila vojnu a vedela, akú cenu má ľudský život.

Ol'gina pohostinnosť bola známa široko-d'aleko. Jej recepty si ženy v dedine odpisovali, aby mohli podľa nich variť a piecť, obdivovali jej obrusy vyšívane rôznymi novými technikami, požičiavali si od nej romány svetových autorov, ktoré rada čítavala. Ľudia v dedine dobre poznali jej starostlivosť o polia a záhradu plnú pestrofarebných kvetov.

Táto žena vychovávala nielen slovami, ale predovšetkým svojimi skutkami, výnimočnou rozhodnosťou, každým gestom. Ešte i vo

svojej starobe poznačenej krížom choroby podobala sa kráľovnej, ktorá sedí v kuchyni na starom vrzgajúcom gauči ako na tróne, odkiaľ svojím mohutným hlasom vydáva usmernenia všetkým - malým aj veľkým - aby vedeli, čo treba v domácnosti urobiť. Na prekvapenie a veľký úžas malej rozmaznanej Terezky, babku Ol'gu všetci v rodine počúvali a poslúchali... A aj napriek jej ráznosti ju mali úprimne radi. Domácnosť fungovala a prosperovala, lebo Ol'ga, hoci už s podlomeným zdravím, mala autoritu matky, ktorá vie, čo robí, pre dobro blízkych. Malá Terezka to však nechápala. Nerozumela, prečo chodia každý týždeň k babke na návštevu. Prečo jej mama babke vyká. Prečo niekedy celé hodiny presedí pri jej posteli, nad ktorou visel akýsi zvláštny obraz ženy s prebodnutým srdcom. Ona sa svojej babky trochu bála. Zdala sa jej prísna. Terezka ešte nevedela, že city lásky možno ukryť do konkrétnych skutkov pre dobro druhých, detí zvlášť, a že pre toto dobro je potrebné sa vedome rozhodnúť a priná-

šať preň obety. Žila si vo svojich rozprávkach o krásnych, mladých a citlivých princeznách a svojej babke sa radšej vyhýbala.

Bol 8. marec, Medzinárodný deň žien. Babka Ol'ga podvečer nečakane zomrela. Akoby sa zastavil čas a od toho dňa sa všetko rozdelilo na predtým a potom. Spolu s babkou zomrelo v rodine niečo, čo ju robilo výnimočnou, plnou života, živých vzťahov. Zomrelo srdce rodiny, a aj preto

dedko zo dňa na deň stále viac chradol a už o rok nasledoval babku. Ostatní sa pomaly vytrácali z domu, veď zrazu mali príliš veľa času, nikto im nedával usmernenia, nebolo sa s kým porozprávať, poradiť, zažartovať. Terezka odišla študovať do vzdialeného mesta. Pri každom návrate domov so smútkom v srdci hľadela na babkin dom, ako sa postupne vyprázdňuje, chradne. No popritom, nebadane, pomaly, začal rásť iný život. Začal sa zveľaďovať iný dom. Ten, v ktorom bývali jej rodičia a potom i jej vlastný dom, keď si Terezka založila rodinu. Časom pocítila úľavu. Objavila kráľovské srdce svojej babky nanovo. Bilo v srdci jej mamy, ale aj jej sestier, sesterníc, babkiných vnučiek, a napokon i v jej vlastnom srdci. Konečne pochopila, že skutočné hodnoty nezomierajú nikdy a každá princezná sa raz zmení na kráľovnú. Lebo beda princeznej, ktorá zostane navždy iba princeznou.

Text: Elena Blašková
Kresba: Anička Janečková

Každá doba má svoje náboženstvo

Aj keď veľké svetové náboženstvá prežívajú viditeľné oslabenie svojho spoločenského vplyvu a v mnohých krajinách aj pokles počtu svojich veriacich, čas ukázal, že predpovede o konci náboženstva v dejinách ľudstva boli klamné. Len od polovice 20. storočia vzniklo vo svete niekoľko tisíc siekt, kultov a náboženských hnutí, pričom aj všetky veľké svetové náboženstvá (vrátane kresťanstva) zaznamenali vo svojom rámci okrem misijných úspechov aj rozvoj fundamentalistických hnutí a skupín. Tieto náboženské premeny pritom odrážajú povahu „doby“.

Verejné diskusie o nových náboženských hnutiach, a predovšetkým o sektách, obyčajne inšpirujú buď šokujúce mediálne správy (napr. o násilných činoch malých skupín so sektárskym pozadím či kolektívne spáchaných samovraždách), alebo bolesť rodičov spôsobená pocitom straty syna či dcéry po tom, ako vstúpili do uzavretej, voči spoločnosti viac či menej nepriateľskej sekty, organizovanej na prísnych autoritárskych až totalitných zásadách s vyspelými technikami tzv. vymývania mozgu, čiže indoktrinácie ich učenia svojim nasledovníkom. Slovom, nevôľu vyvoláva najmä spôsob organizácie niektorých z týchto skupín. Oveľa menej sa však už hovorí o tom, **ako je novými náboženskými učeniami pre-siaknutá celková kultúra moderných spoločností**, a niekedy aj viera tých, ktorí sa považujú za „pravoverných“ členov tradičných náboženstiev.

Nové náboženské hnutia majú veľa spoločných znakov so všeobecne spoločenskými hnutiami, a hoci sa v nich vyskytujú aj prípady organizácie uzavretej pred vonkajším svetom, **mnohé z nich sú organizačne veľmi otvorené a náukou rôznorodé**. A to až natoľko, že nikto vlastne nedokáže rozoznať hranice medzi ich členmi a nečlenmi, a medzi ich učením a tým, čo už nespadá do ich učenia (napr. New Age). Ľahko sa šíria tie, v ktorých cirkevné (čiže aj zjavené) pravdy nahradili terapeutické poznatky starodávnych náboženstiev a pohanských skúseností, prezentované formou súčas-

nej vedy (New Age, Scientológia, atď.). Osobitne prostredníctvom praktík ako veštenie, komunikácia s duchmi (nielen) zomrelých, viera v reinkarnáciu a v to, že nakoniec budú všetci bez rozdielu spasení, meditácia, vykladanie kariet, estetika a kult anjelov, viera v silu kameňov (vrátane návratu k prírodnému liečiteľstvu aj v jeho šamanských formách), talizmany a podobne.

Anna E. Kubiak (Jednak New Age, Varšava 2005, s. 104 - 105) upozorňuje, že v týchto hnutiach **sa radšej hovorí o duchovnosti ako o nábožnosti, a to aj preto, že slovo duchovnosť je mnohoznačnejšie a nejasnejšie**. Podstatne uvoľňuje hranice toho, čo sa považuje za sväté (*sacrum*, božstvo), ktoré sú inak v náboženstvách pomerne presne definované. Tieto hranice sú v súčasnosti poznačené čiastkovosťou, rozpojením, neistotou, ľahostajnosťou, stálymi otázkami a pochybnosťami, nárastom možností výberu medzi dogmami, tradíciami, odnožami a interpretáciami tradície. „Duchovnosť zdôrazňuje to, čo je v rôznych tradíciách spoločné. Často sa tie spoločné oblasti následne vzťahujú na mystické tradície, ktoré obyčajne prekračovali hranice doktríny a často zdôrazňovali duchovné spoločenstvo ľudstva.“

Aj keď sa nové náboženské sekty, kulty a hnutia predstavujú ako inovačný, „moderný“ stupeň vývoja náboženstva, v mnohých ohľadoch sú typickým a v tomto zmysle tradičným prejavom modernej doby konzumu, individualiz-

mu, a v ich najrozšírenejších formách aj materialistického svetonázoru. Viaceré z týchto hnutí povyšujú na posvätnú úroveň kultu aj také trendy ako feminizmus alebo mýty o neznámych vesmírnych civilizáciách (UFO).

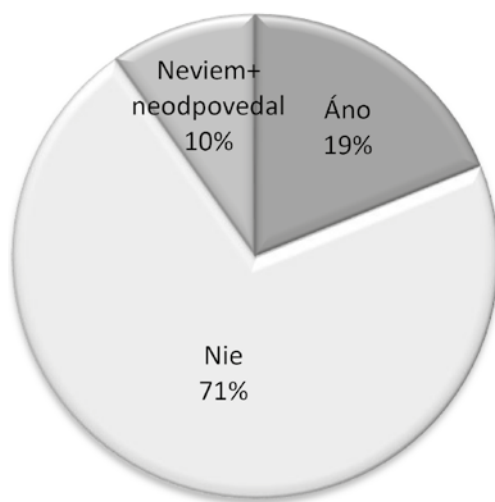
Základným znakom modernej duchovnosti je **individualizmus**. Prejavuje sa tým, že namiesto toho, aby sa ľudia pokúšali zlepšiť svoj život osvojením si posvätných zásad, snažia sa dopasovať náboženstvo na svoj životný štýl. Posvätná autorita sa zmenila z vonkajšej na vnútornú - stalo sa ňou vyššie Ja, identita, vnútorný hlas, vnútorný boh. Takáto nábožnosť odmieta poslušnosť akýmkoľvek vonkajším autoritám. Jediným zdrojom pravdy je v nej vnútorný hlas človeka. Dôraz kladie na skúsenosť v náboženskom živote, na zážitky „dotyku Boha“ (zázraku) a rozvíjanie paranormálnych schopností (predvídanie budúcnosti, prorocké sny, telepatia, psychokinéza), stretnutí s duchmi, kontakt s anjelmi.

Osobitné rituálne postavenie prislúcha predstavivosti človeka, ktorej spoznávanie a využívanie môže viesť k zázračným uzdraveniam, inšpirácii v prijímaní dôležitých rozhodnutí, interpretácii odkazov so symbolickým obsahom. Jej preceňovanie sa odráža v samolúbom a polopravdivom presvedčení, že si sami tvoríme svoju realitu (vrátane zdravotnej) a sami ju môžeme svojimi duchovnými silami zmeniť. Tieto hnutia a skupiny sa obyčajne orientujú na osobu ako na klienta a ponúkajú mu množstvo „terapií“.

Ďalším spoločným znakom nových foriem duchovnosti je **konzum**. Mnohé sa snažia už dočasný život premeniť na raj a náboženskú skúsenosť premietajú do telesných a psychických skúseností a zážitkov. Za hodnotné považujú tie myšlienky, ktoré sa dajú preložiť do sféry tela, citov, intuície, či predstavivosti. Posvätným sa tak stáva zdravie, starosť o životné prostredie, partnerská láska,

sex, subjektívny pocit šťastia, a dokonca úspech v práci. Pravdivá je tá myšlienka, ktorá viditeľne „funguje“ v živote.

Konzumná však nie je len povaha nových učení, ale aj náboženská sféra v pluralitných spoločnostiach. Podľa P. L. Bergera a T. Luckmanna sa v nich náboženstvá stali súčasťou ekonomickej sféry a vznikli v nich doslova náboženské „trhy“, na ktorých si jednotlivec ako spotrebiteľ vyberá nielen medzi náboženstvami, ale aj medzi myšlienkami jednotlivých učení. Duchovnosť na týchto trhoch nie je len symbolickým, ale aj obchodovateľným tovarom v podobe kníh, kurzov, konferencií, príručiek s radami sprievodcov duchovným životom či rôznych predmetov s údajnou nadprirodzenou mocou. Preto hranica medzi konzumnou a pravou

Graf: Veríte v reinkarnáciu, teda to, že máme minulé životy, a že sa aj opäť narodíme na tento svet? (Odpovede 18 a viacročných respondentov v % reprezentatívne za obyvateľov SR v roku 2017.)

Zdroj: databáza EVS 2017, Sociologický ústav SAV v Bratislave, vlastný výpočet.

nábožnosťou dnes neprebíha medzi náboženstvami, ale spočíva v prístupe jednotlivca k náboženstvu, a hlavne k Bohu. K individualizmu a konzumizmu sa obyčajne pridáva aj **materializmus**. Okrem toho, že dnes rozšírená duchovnosť sa sústreďuje na pozemský život a jeho každodenné problémy, dochádza v nej aj k prevráteniu chápania Boha a posvätných vecí, a dokonca k ich nahradeniu tým, čo sa tradične považovalo za prekliate - bohatstvom a peniazmi. Ako druh nábožen-

skej spásy sa predstavuje systematická práca na osobnom rozvoji (fyzickom, psychickom aj duchovnom). Konečným cieľom je dosiahnuť blaho, ktoré v radikálnych verziách označuje nielen dobrú fyzickú a psychickú kondíciu, ale aj nesmrteľnosť. Vo svetských verziách zase označuje tzv. vedomie blahobytu (angl. *prosperity consciousness*), ktoré zahŕňa predovšetkým blahobyť v materiálnej sfére.

Mária Suríková

On, ja a Láska

Stalo sa to v čase, keď môj syn Petrík bol ešte len chlapec, zato však už bytosť s plnou vážnosťou desiatich rokov. Skrátka, bol to taký milý malý - veľký chlapec. Hukot vysávača zaplnil celú miestnosť, v ktorej sme spolu upratovali. On vysával, ja som utierala prach. Bez slov. Každý z nás bol ponorený vo svojom vnútornom svete.

Ja som od mala veľmi rada v tichosti premýšľala, uvažovala, kombinovala, objavovala... pri všetkých domácich, nenáročných manuálnych prácach. Toto „hobby“ mi zostalo dodnes. Keď som sa pozrela nenápadným očkom po synovi, odhadla som, že aj on bol v danej chvíli ponorený kdesi hlboko. Bol to jasný dôkaz toho, že sme zrejme blízka rodina.

Rozvážne a dôkladne (nie halabala) vysával svojím pomalým tempom kúty a podstoličkové priestory. Ja som zas odvážne a dôkladne utierala všetky zaprášené poličky v dosahu svojím leteckým tempom. A popritom sa nám v hlavách krútili kolieska, čo majú na starosti premýšľanie rôznymi smermi,

Občas sa stáva, že aj to naše vnútorné alebo nie je prázdne alebo iba o nás samých. Zázrakom sa stane, že sa v ňom občas neplánovane stretne so svojimi milovanými - skrátka s tými, na ktorých nám záleží a ktorých máme radi. Len tak. Nezištne. Pre lásku samú.

Petrík odrazu vypol vysávač, narovnal sa, podíšiel ku mne a pozrel sa mi do tváre. Aj ja som na chvíľu dala ruku s prachov-

kou pohov, veď keď niekto preruší domáce práce a chce nám niečo dôležité a neodkladné povedať (zvlášť, ak je to dieťa), nepatrí sa, aby sme ho odbili či napomenuli, že treba vysávať a nie rozprávať.

Mala som rada tieto neopakovateľné chvíle, pretože neboli vynútené, naprogramované. Naopak, vždy boli plné úprimnosti a pravdy. Práve v nich som spoznávala a objavovala svojho syna a s úžasom som zisťovala, kto to je tento chlapec vedľa mňa.

„Mami,“ prehovoril Petrík, „mám ťa rád!“ Zostala som v nemom úžase...

„Aj ja teba!“ dojatá a plná lásky som sa usmiala, ako keby som vyhrala milión miliónov.

On znova rozvážne zapol vysávač a ja som odvážne dala pokyn ruke s prachovkou. Ponorili sme sa znova do ticha, zahalení vo Svetle.

Bolo to vzácna a prekrásna chvíľa. Mám ju stále schovanú v sebe medzi podobnými vzácnosťami. Na horšie časy....

V tom našom nebi sme sa stretli on, ja a Láska.

Veronika Hoffmannová

Milé deti!

Keď sa poobzeráte v tieto dni po záhradkách, uvidíte v nich bohato obsypané stromy a konáre prehýbajúce sa pod váhou ovocia. Tento rok sa toho v našich záhradkách urodilo naozaj mnoho. Môžeme si vychutnávať šťavnaté jabĺčka a hrušky či sladké maliny a černice.

Aj v našom časopise nám vyrástlo nejaké ovocie na stromoch. Spočítaj a pomenuj ovocie a doplň správne písmenká k číslam v tajníčke. V nej nájdeš dokončenie vtipu.

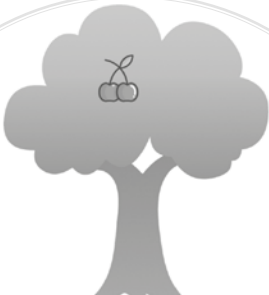
3 4 8

5 2

10 1

7 9 6

Rubriku
pre deti
pripravila
Romana
Václavíková

Mamička: „Prečo môj syn Jožko dostal zo zemepisu päťku?“

Pani učiteľka: „Lebo hľadal Rimavskú Sobotu... (tajníčka).“

1

2	3	4	5	6	7	8	9	10	

Prajeme vám úspešnejší štart do nového školského roka ako mal Jožko ☺.

Aj napriek chorľavosti prinášal bohaté ovocie

Svätý Žigmund Gorazdowski

Hoci sa podľa lekárov mal skôr šetriť, nevydržal sa len tak pozerat' na biedu iných. Jeho život sa stal neutíchajúcou službou a prejavom Božieho milosrdenstva. Veď sa aj narodil v príznačný deň, vo sviatok Všetkých svätých. Azda aby raz aj on sám siahol po svätosti.

Žigmund Gorazdowski pochádzal zo Sanoku na území dnešného Poľska. Narodil sa v roku 1845 v šľachtickej katolíckej rodine ako druhý zo siedmich detí. Už od detstva ho prenasledovala tuberkulóza, ale ako neskôr prezradil svojej sestre, bol za ňu Bohu vďačný: „Nebyť tej choroby, nikdy by som sa nestal kňazom a minul by som sa povolaním.“

Horlivosť už od mladosti

Žigmund bol už od mladosti človekom činu. Ako gymnazista sa zúčastnil neúspešného poľského januárového povstania proti Rusom v roku 1863. Po návrate do školy sa vrhol na štúdium práva, ale to ho nenapĺňalo. Napokon vstúpil do seminára v Ľvove, kde aj ukončil teolo-

gické štúdiá. Náhlý návrat choroby však neumožnil vysvätiť ho za kňaza. Tento jeho sen sa naplnil až v roku 1871, po dvojročnej intenzívnej liečbe.

Po vysviacke pôsobil Žigmund ako kaplán na viacerých miestach. Bol veľmi horlivým kňazom plným pastoračných iniciatív. Nechýbala medzi nimi novinárska činnosť - pravidelne prispieval do rôznych časopisov, zostavil katechizmus pre bežných ľudí a neskôr i pre deti v ľudových školách, napísal dielo Rady a výstrahy pre mládež a vydával dva roky svoje vlastné noviny.

Vo svojej farnosti (najdlhšie pôsobil vo Farnosti sv. Mikuláša v Ľvove) sa obetavo staral o prvoprijímajúce deti, ale i o chorých v čase epidémie cholery. Nehľadel pri tom na to, či ide o veriacich, alebo neveriacich. Založil aj spolok „Bonus Pastor“, ktorý združoval a podporoval kňazov.

Všetkým pre všetkých

Chudobní ľudia nezostali mimo záujmu pastoračnej práce Žigmunda. *Dom práce pre žobrákov* mal za cieľ navrátiť žobrajúcich ľudí späť k normálnemu životu a práci, čo sa aj v mnohých prípadoch podarilo. *Ľudová kuchyňa* umožňovala hromadné stravovanie robotníkov, škôľakov, detí i chudákov. Chudobní študenti platili za obedy len symbolickú sumu alebo neplatili vôbec, vďaka čomu mohlo vyštudovať i mnoho nových lekárov, sudcov či profesorov, ktorí by na to inak „nemali“.

Ústav pre nevyyliečiteľne chorých a rekonvalescentov slúžil ako hospic pre

ľudí, pre ktorých sa už nenašlo miesto v nemocnici. *Internát svätého Jozefa* bol určený pre chudobných študentov učiteľského ústavu, *Ústav Dietťaťa Ježiša* zas pre osamelé matky a odložené nemluvňatá. *Spolok sv. Salome* pomáhal vdovám a ich deťom. Na podmet Žigmunda však vznikali aj iné spolky, ktoré mali za cieľ spojiť ľudí s podobnými cieľmi či povoláním (napr. Združenie chudobných šičiek).

Tento horlivý kňaz sa do slova a do písmena stal všetkým pre všetkých. Samozrejme, početné činnosti nemohol vykonávať sám. A tak v roku 1884 vznikla na jeho podnet Kongregácia sestier sv. Jozefa, ktorá mu v tom pomáhala. V jeho

činnosti pokračuje dodnes na viacerých svetadieloch.

Žigmund, chorľavý človek, no zároveň živý dôkaz toho, čo dokáže človek, ak úplne dôveruje Bohu, zomrel 1. januára 1920 v Lvove. Blahorečil ho pápež Ján Pavol II. v roku 2001 a svätorečil Benedikt XVI. v roku 2005. Ako zdôraznil Ján Pavol II., v pamäti ľvovských veriacich dodnes zostáva zapísaný najmä ako „otec chudobných“ a „kňaz bezdomovcov“.

Pripravila: Petra Humajová
(Životopisné údaje: Ž. Podlejski: Sol' zeme a svetlo sveta 6, foto: www.spirituality.org)

Spomienky

Z tváre ti žiarila láska a dobrota, budeš nám chýbať do konca života.

Dňa 26. septembra 2018 uplynú tri smutné roky odvtedy, čo nás navždy opustila naša milovaná manželka, maminka, babka, pani **Libuše Laginová**.

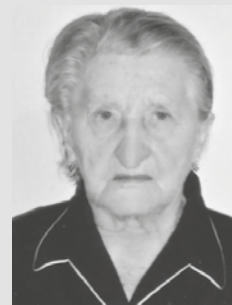
S láskou spomína manžel, deti, vnúčence, švagriné, synovci a netere.

Svätá omša za zosnulú bude odslúžená v stredu 26. septembra 2018 o 16:30 hod. v Kostole svätého Bartolomeja v Prievidzi.

Dňa 5. septembra 2018 uplyní rok od chvíle, čo nás navždy opustila naša mama, svokra, stará mama a babička **Anastázia Drozdová** z Prievidze. O tichú modlitbu so spomienkou prosí smútiaca rodina.

Ďakujeme všetkým, ktorí si na ňu spomenú.

Farská kronika od 20. júla do 25. augusta 2018

Do farského spoločenstva sme sviatosťou krstu prijali:

Martin Reis
Terézia Mutnianska
Klára Doka
Hana Boboková
Aneta Gajdošíková
Izabela Hanzelová
Ivan Lajtman
Anna Marie Pinková
Adrián Simonides
Vivien Surová

Manželstvo uzavreli:

Rastislav Zámečník a Žaneta Matejková
Ján Privitzer a Katarína Soláriková
Juraj Krajčík a Alexandra Hlinková
Jozef Foltán a Katarína Greschnerová
Michal Baláž a Katarína Balážová
Martin Kopáčík a Busra Cristina Kirmizi
Ján Pálesch a Stanislava Pálešová

S kresťanskou nádejou na stretnutie vo večnosti sme sa rozlúčili so zosnulými:

Zdenko Jakubík, 67 r.
Eva Dianová, 70 r.
Mária Čižnárová, 82 r.
Jozef Kováčik, 66 r.
Vladimír Minyuk, 55 r.
Jana Vavrová, 71 r.
Anna Pernišová, 80 r.
Lívia Lacková, 71 r.
Antónia Píšová, 89 r.
Tatiana Makovická, 75 r.
Klement Mišuth, 66 r.
Helena Terbaková, 66 r.
Mária Angyiová, 91 r.
Mária Butinská, 85 r.
Anna Kmet'ová, 82 r.
Ján Kotlár, 75 r.
Anna Kabíčková, 78 r.

BARTOLOMEJ ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI

Vychádza s cirkevným schválením BÚ
v B.B. č. 1127/98

Vydáva:
Rímskokatolícky farský úrad
v Prievidzi. Vychádza raz mesačne.

Zodpovedný redaktor: Alojz Vlčko
tel.: 0902 202 898
e-mail: alojz.vlcko@gmail.com

Vedúca vydania: Petra Humajová
Grafika: Beáta Voskárová
Redaktori: Vladimír Slovák, Dominik
Kučera, Juraj Kiss, Elena Blašková,
Anna Gálová, Štefan Kollár, Mária
Melicherčíková, Mária Pytlová, Mária
Suríková, Romana Václavíková

Kontakt:
tel.: 046/542 28 01
web: www.farapd.sk
e-mail: bartolomej@farapd.sk
adresa: Redakcia Bartolomej
Mariánska 4, 971 01 Prievidza

Foto:
str. 1 - Pavel Melicherčík
str. 2 - Štefan Kollár
str. 3 - Daša Voskárová
str. 31,32 - Mária Melicherčíková

Tlač: PATRIA l., spol. s r. o.
Náklady na tlač:
cca. 0,40 €

Upozornenie:
Redakcia si vyhradzuje právo výberu
a úpravy príspevkov. Rukopisy nevraciam.

Prievidzská púť k Nanebovzatej Panne Márii,
sobota 18. augusta 2018

Prievidzská pút' k Nanebovzatej Panne Márii
a Deň farnosti, nedeľa 19. augusta 2018

